

Komunitní základní škola Starhill, z.s.
Sídlo: Komenského 232/42, České Budějovice
Místo vzdělávání: Zastávka-Budějovická 275, 37001 Vrábče

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO DRUŽINU

Číslo jednací:	Spisový / Skartační znak	
Vypracoval:	Ing. Eva Dvořáková	
Schváleno zakladateli spolku dne:	1.9.2024	
Pedagogická rada projednala / schválila dne:	1.9.2024	
Školská rada projednala dne:	1.9.2024	
Školní Vzdělávací program pro družinu nabývá účinnosti dne:	1.9.2024	
	Datum	Podpis
Vydává: Ing.. Eva Dvořáková, ředitelka školy	1.9.2024	

Dnem nabytí účinnosti se ruší všechny předchozí vydané verze tohoto dokumentu.

1. Identifikační údaje

1.1. Název ŠVP pro školní družinu: Jsme a rosteme spolu

1.2. Identifikační údaje školní družiny

Název: Komunitní základní škola Starhill, z.s.

Sídlo: Komenského 232/42, 370 01 České Budějovice

Místa vzdělávání: Zastávka-Budějovická 275, 37001 Vrábče, Ktiš 16, 38403 Ktiš

IČO: 07108605

RED_IZO: 691 014 833

Školní družina IZO: 181120747

Ředitel školy: Ing. Eva Dvořáková

Hlavní vychovatel: Bc. Jana Faschingbauerová

Kontakty e-mail: info@skolastarhill.cz

Školní telefon: 725 566 947

Webové stránky: www.skolastarhill.cz

1.3. Zřizovatel:

Komunitní základní škola Starhill, z.s., Komenského 232/42, České Budějovice

1.4. Platnost dokumentu: od 1. 9. 2024

2. Charakteristika školní družiny

Škola spolu se školní družinou byla otevřena v roce 2021 jako soukromá škola se zařazením do sítě škol. Nabídka vzdělávání je určena všem dětem, škola vychází vstříc potřebám nadaných žáků i žáků se speciálními vzdělávacími potřebami formou inkluzivního vzdělávání. Program školy i školní družiny vychází z koncepce demokratické školy.

V naší školní družině respektujeme jedinečnost každého dítěte a vytváříme svobodné a podnětné prostředí pro trávení volného času před a po vyučování. Školní družina nabízí žákům možnost trávení volného času dle jejich zájmu a potřeb především formou zájmových činností, zejména výtvarných, pracovních technických, hudebních, pohybových, literárně dramatických a spontánních.

Prostřednictvím pobytu na školní zahradě či mimo školní areál umožňujeme dětem spojení s přírodou a okolím. Žáci mají svobodnou možnost pohybu po celé škole a zahradě dle schválených pravidel (kromě prostor vyhrazených pouze pro učitele nebo skladovacích prostor).

Spolupráci a sdílení informací s rodiči vnímáme jako podstatné pro budování důvěrných vztahů mezi rodiči a školou i pro harmonický rozvoj dětí. Protože rodina formuje osobnost žáka primárně, považujeme za velmi důležité, aby rodiče dobře rozuměli záměrům a cílům školy a aby znali metody a formy práce s dětmi. Sdílení informací probíhá při přebírání/odevzdávání žáků rodičům a během společných setkávání rodičů v rámci rodičovských klubů/kaváren.

Úkolem ŠD je rozvoj a posilování daných klíčových kompetencí žáků a jejich upevňování dle možností každého dítěte. Zvláště se věnujeme kompetencím k trávení volného času, řešení problémů, kompetencím komunikačním, sociálním, občanským a pracovním. Rozvíjíme schopnost spolupracovat a respektovat ostatní kolem nás. Důležitými principy jsou dobrovolnost, respekt k rozhodnutí žáků, prostor pro intuici a spontánnost, důvěra a přátelská komunikace.

Školní družina se nachází v pronajatém prostoru obce Vrábče. Navštěvují ji žáci napříč všemi ročníky. Družinu tvoří jedno oddělení s kapacitou maximálně 30 žáků. Činnost družiny trvá ve dnech školního vyučování. Družina je v provozu odpoledne po vyučování do 15.30 hod.

3. Materiální, technické a prostorové podmínky

Školní družina využívá všechny prostory třídy, která se nacházejí v budově obce Vrábče. Dětem ve školní družině je k dispozici veškeré vybavení školy, které je přístupné buď volně (knihy, deskové hry, stavebnice, počítače, vzdělávací a výukové pomůcky atd.), nebo na základě zvláštních pravidel odsouhlasených školním shromážděním. Děti mají k dispozici výtvarný materiál a pomůcky pro kreativní tvoření, který je průběžně doplňován. K pohybovým a sportovním aktivitám je využívána zahrada školy a prostory v okolí školy. Stravování dětí probíhá: Možnost obědu ve školní jídelně/výdejně v prvním patře spolkového domu "Stodola", svačiny si nosí děti z domova.

4. Personální a ekonomické podmínky

Chod školní družiny je zajištěn činností vychovatelek/vychovatelů, kteří se seznámili s koncepcí, pravidly, fungováním vnitřní samosprávy školy a vnitřními předpisy školy. Do činnosti družiny jsou jako dobrovolníci zapojeni také rodiče našich žáků a další externisté.

Vychovatelé mají požadované pedagogické vzdělání. Dále se dle možností účastní vzdělávacích seminářů, kurzů, akcí nebo se věnují samostudiu za účelem pedagogického i všeobecného rozhledu.

Zákonní zástupci žáků platí v Komunitní základní škole Starhill, z.s. školné, v němž je zahrnuta i cena školní družiny včetně pomůcek a materiálu. V rámci provozu školní družiny mohou být realizovány další kroužky, které mohou být dále zpoplatněné.

5. Cíle vzdělávání školní družiny

Pobyt ve školní družině napomáhá k výchově všestranně harmonicky rozvinutého člověka. Výchovně vzdělávacím cílem školní družiny je:

- Poskytnout prostor pro sebeřízení a sebeobjevování.
- Výchova žáků ke smysluplnému a radostnému využívání volného času v bezpečném a inspirativním prostředí.
- Rozvoj samostatnosti a zodpovědnosti žáků, schopnosti soužití a spolupráce v kolektivu, ohleduplnosti a empatie k ostatním spolužákům i dospělým.
- Aktivní zapojení dětí do dění ve školní samosprávě i občanské společnosti.
- Osvojení si základů společenského chování.
- Návyk péče o pořádek a čistotu prostředí.
- Dodržování bezpečnosti a péče o své zdraví.
- Rozvoj vztahu k životnímu prostředí, pochopení souvislostí, osvojení environmentálně příznivého chování.
- Získání všeobecného přehledu o světě.
- Pochopení a uplatňování zásad demokracie a sociokracie.
- Prevence závislosti a rizikového chování, zdravý způsob života.
- Prostřednictvím sebeřízení přirozeným způsobem napomáhat celoživotnímu vzdělávání.
- Aktivní sociální zapojení integrovaných žáků.
- Rozvoj tvořivosti a představitivosti prostřednictvím her a dalších aktivit.
- Podpořit děti v realizaci vlastních zájmů a koníčků.
- Poskytnout prostor pro vyjádření svých emocí v bezpečném prostředí.

6. Obsah vzdělávání

Obsah vzdělávacího programu pro školní družinu má pět oblastí:

- Místo, kde žijeme

- Lidé kolem nás
- Lidé a čas
- Rozmanitost přírody
- Člověk a jeho zdraví

Místo, kde žijeme

Poznávání nejbližšího okolí, vycházky do okolí, orientace v terénu, výroba dárků pro členy rodiny, okruh rodiny a jejích členů, dopravní výchova – bezpečnost na vycházkách. Návštěva významných míst v regionu, seznamování s lidovými zvyky. Dopravní značky a předpisy.

Lidé kolem nás

Osvojení vhodného chování a vystupování, soužití v rodině kolektivu třídy, družiny, na ulici, základní komunikace mezi lidmi, lidé s různým postižením, pomoc druhému, slušná mluva a základy společenského chování. Předcházení šikaně a patologicky negativním jevům. Charakterové vlastnosti. (Kompetence k řešení problému, komunikační, sociální)

Lidé a čas

Utváření individuálně příznivého režimu dne a jeho dodržování, učit žáky s časem nakládat a vážit si ho. Orientace v čase – znát hodiny, roční období, umět je charakterizovat. Vánoční a jiné zvyky a tradice. Lidé a minulost – jak se vše kolem nás mění, tradice, řemesla, moderní technika. (Kompetence k naplnění volného času)

Rozmanitost přírody

Životní prostředí: Pravidla chování v přírodě, pozorování rozmanitosti živé i neživé přírody, pranostiky, třídění odpadu, úklid v okolí školy.

Roční období: Sledování změn v přírodě při vycházkách, pozorování a poznávání rostlin a zvířat, vyhledávání informací na internetu a v encyklopediích. Sběrání a práce s rostlinným materiálem, jeho použití a zpracovávání, experimentování s barvami, vlastnosti sněhu a ledu.

Příroda je naše tělocvična: Míčové a pohybové hry, překonávání přírodních překážek, turistické vycházky. (Kompetence k učení)

Člověk a jeho zdraví

Poznání sebe sama: Poučení o zdraví, prevence nemocí, osobní hygiena, předcházení úrazů. První pomoc při drobných poraněních. Dodržování základních hygienických návyků, čistota oblečení a osobních věcí. Řešení krizových situací (setkání s neznámými lidmi, šikana). Pravidla silničního provozu: Dodržování pravidel silničního provozu pro chodce a cyklisty. Důležitá telefonní čísla, přivolání pomoci.

Zdravý jídelníček: Sledování jídelníčku, pitný režim a dodržování pravidelného stravování, rozhovory o zdravém životním stylu, význam ovoce a zeleniny, správné uchovávání potravin. (Kompetence občanské, sociální a komunikační).

Rozvíjené klíčové kompetence

Jednotlivé vzdělávací cíle jsou slučovány do rozvíjených kompetencí, které vybavují účastníky činnostně zaměřenými a prakticky využitelnými dovednostmi. Prostřednictvím volnočasových aktivit jsou posilovány a rozvíjeny kompetence k učení, k řešení problémů, komunikační kompetence, sociální, občanské a pracovní kompetence a kompetence k trávení volného času.

Kompetence k naplnění volného času: Dítě dle svého zájmu tráví volný čas, rozvíjí své zájmy v individuálních a organizovaných činnostech, tyto činnosti si vybírá, rozvíjí svou schopnost aktivního trávení volného času.

Kompetence komunikační: Dítě komunikuje kultivovaně, s respektem, naslouchá druhým, ovládá mimoslovní komunikaci. Komunikuje bez ostychu s okolím. Myšlenky, názory, sdělení, otázky a odpovědi otevřeně vyjadřuje, chce-li je sdílet.

Kompetence k řešení problémů: Účastník se učí problém pochopit, přemýšlí o jeho příčinách. Chápe, že vyhýbání se problému nevede k cíli a hledá způsoby řešení. Umí si obhájit svá rozhodnutí, uvědomuje si za tyto rozhodnutí odpovědnost. Rozlišuje správná a chybná řešení.

Kompetence občanská a pracovní: Účastník vnímá nespravedlnost, šikanu, agresivitu a dovede se jim bránit. Uvědomuje si svá práva a práva druhých. Chová se odpovědně s ohledem na zdraví své i druhých. Podílí se na rozvoji kvalitního životního prostředí. Osvojuje si pracovní návyky, dodržuje bezpečnost a bezpečně používá materiály, nástroje a vybavení školní družiny.

Kompetence sociální: Účastník se učí plánovat, organizovat, řídit a reflektovat svojí činnost. K povinnostem přistupuje odpovědně. Při střetu zájmů se dokáže domluvit s ostatními. Respektuje pravidla, je schopen respektovat jiné, spolupracuje v týmu. Odhaduje rizika svých nápadů. Rozhoduje o svých činech, uvědomuje si, že za své činy odpovídá a nese důsledky.

Kompetence k učení: Své zkušenosti a vědomosti uplatňuje v praktických situacích. Dokáže si říci o pomoc, je-li potřeba. Klade si otázky a hledá na ně odpovědi. Získává vědomosti z různých zdrojů a pramenů a získané poznatky dává do souvislostí.

7. Délka a časový plán

Vzdělávací program školní družiny je programem rámcovým, je stanoven na dobu jednoho vzdělávacího cyklu pro účastníky obou stupňů ZŠ, tedy na devět let. Výhodou programu po celý vzdělávací cyklus je možnost kreativně reagovat na možné změny podmínek, propojovat a přesouvat témata během celé docházky do školní družiny. Činnosti programu nejsou věkově vymezeny, proto lze volit činnosti dle aktuálního složení účastníků. Školní vzdělávací program je doplněn ročním plánem. Činnost probíhá od září do června. Školní vzdělávací program je založen na dobrovolnosti.

8. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných

Ve školní družině při Komunitní základní škole Starhill, z.s. respektujeme individualitu každého žáka a snažíme se vytvořit přiměřené a inspirativní prostředí pro jeho všestranný rozvoj. Na podmínkách pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami se ve školní družině podílí celý tým - vychovatel, případně asistent pedagoga a členové školního poradenského pracoviště (dále jen ŠPP): školní speciální pedagog, školní psycholog, metodik prevence a výchovný poradce. Spolupracujeme s rodiči, pedagogy a školní výchovnou poradkyní, která v případě potřeby spolupracuje s PPP a dalšími odbornými pracovišti.

9. Organizace a formy vzdělávání

Výchovné působení vychovatelek/vychovatelů vychází z požadavků pedagogiky volného času. Vychovatelky/vychovatelé organizují činnosti v průběhu dne, reagují na potřeby jednotlivých žáků, přizpůsobují je aktuální situaci a klimatu ve školní družině. Poměr řízených a spontánních činností odpovídá potřebám dětí. Za důležité považujeme dopřát dětem prostor pro kamarádké povídání, volnou hru a vzájemné učení hrou mezi dětmi.

Činnosti ve školní družině:

- činnost organizovaná - organizované aktivity zájmového charakteru, pobyt a pohyb venku, odpočinkové a klidové aktivity, vycházky a výlety do okolní přírody, nabídky činností v ateliéru, pravidelné činnosti spjaté s denním režimem, hledání informací pomocí internetu, naplňování tematického plánu atd.),
- příležitostné akce - někdy překračují rámec běžné doby školní družiny (vánoční trh, prvomájový a vánoční jarmark, vynášení Morany), někdy jsou určeny i pro rodiče a veřejnost

(pořádání workshopů, jarmarků, výstav a jiných akcí),

- spontánní aktivity - volná hra, vlastní aktivity žáků, relaxační činnosti, povídání si.
- sebeřízená příprava na vyučování,
- zájmové kroužky – dle nabídky školní družiny.

10. Podmínky přijetí a ukončení vzdělávání školní družiny

O přijetí žáka do školní družiny rozhoduje ředitel školy. Nejvyšší počet účastníků je 30 na jedno oddělení, v případě velkého zájmu mají přednost žáci 1. stupně. Pobyt žáků ve družině končí odchodem s rodiči nebo samostatně po písemné domluvě nebo přechodem do zájmového kroužku. Odhlášení žáka je v průběhu školního roku možné písemnou formou.

11. Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Podmínky hygienické a bezpečnostní:

Činnosti spontánní a řízené se prolínají, jejich skladba respektuje psychosociální podmínky výchovně vzdělávací práce školní družiny.

Žáci začínají využívat družiny po skončení výuky, neodcházejí-li domů.

Pitný režim je zajištěn. Prostředí užívaných prostorů vyhovuje hygienickým normám. Pomůcky a hry splňují požadavky bezpečnosti.

Žáci jsou pravidelně poučováni o prevenci úrazů, zvláště před akcemi mimo areál školy. Na začátku školního roku jsou seznámeni s provozními řády využívaných prostor. V učebně je umístěna lékárnička. Zákonní zástupci jsou okamžitě informováni o případném zranění, úrazu, či náhlém zhoršení zdravotního stavu účastníka. Veškeré úrazy jsou evidovány v knize úrazů.

Psychosociální podmínky:

Ve školní družině je vytvářeno pohodové a příznivé sociální klima, ve vzájemné komunikaci panuje otevřenost a partnerství. Žáci jsou vedeni ke vzájemné úctě a toleranci, k empatii, spolupráci a pomoci druhému.

Při všech činnostech jsou respektovány potřeby jedince. Činnost vychází ze zájmů účastníků a osvojování si toho, co má pro ně praktický smysl, co vede k praktické zkušenosti, vše je vedeno k všestrannému prospěchu dítěte.

Činnosti ve školní družině obsahují činnosti zaměřené na problematiku ochrany před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy.

Rodiče žáků jsou včas informováni o činnosti školní družiny prostřednictvím mailu, nástěnky školní družiny a webových stránek školy.

12. Tématický plán ŠD

Září:

- Vzpomínáme na prázdniny – zvykáme si na školu, poznáváme nové kamarády.
- Vnitřní řád ŠD
- Bezpečnost
- Poznávání okolí školy

Říjen:

- Barevný podzim – máme rádi přírodu
- Podzimní dílna
- Projekt stromy

Listopad:

- Člověk a jeho zdraví
- Počasí a ochrana zdraví
- Zdravý jídelníček
- Halloweenké oslavy

Prosinec:

- Adventní čas
- Den lidských práv
- Kouzelný čas Vánoc
- Zima v hudbě, ve výtvarných činnostech a literatuře
- Vyrábíme na adventní jarmark

Leden:

- Čas sněhových radovánek
- Zima ve městě a v přírodě
- Zimní sporty
- Hory z hlediska lidí i přírody

Únor:

- Masopustní zvyky a obyčeje
- Karnevalové masky
- Zvyky u nás i ve světě, kulturní rozdíly ve společnosti
- Mapa a orientace v ní

Březen:

- Kniha je můj kamarád - den dětské knihy
- Literatura, která se zapsala do dějin
- Vyrábíme na velikonoční jarmark

Duben:

- Den Země, environmentální témata
- Třídění odpadu
- Velikonoce – svátky jara
- Poznáváme květy a jejich využití

Květen:

- Den matek - dárek pro maminku
- Jedeme na školu v přírodě - tábornické dovednosti a výzvy
- Poznáváme ekosystém kolem nás
- Voda a její cyklus

Červen:

- Ukaž, co umíš - připravujeme se na akademii a školní slavnost ●
- Den dětí, příprava oslavy
- Zkusíme si nový sport
- Osobní růst - co dokážu, co se chci naučit a kam chci směřovat